

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії та спеціальних методик

ДИФЕРЕНЦІЙНА ЛОГОПЕДИЧНА ДІАГНОСТИКА ООК – 20

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

<p>Науково-педагогічний працівник</p> 	<p>Сімко Алла Володимирівна Посада: старший викладач кафедри логопедії та спеціальних методик Науковий ступінь: кандидат психологічних наук Вчене звання: доцент Е-mail викладача: 7kort@ukr.net Профайл викладача: https://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/simko-alla-volodymyrivna/ Контактний тел. 0671946119</p>
<p>Е-mail кафедри логопедії та спеціальних методик</p>	<p>kaflogoped@ukr.net, kaflogoped@kpnu.edu.ua</p>
<p>Освітньо-професійна програма</p>	<p>Спеціальна освіта (Логопедія) Спеціальна освіта (Логопедія).pdf - Google Диск</p>
<p>Спеціальність</p>	<p>А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)</p>
<p>Спеціалізація</p>	<p>А6.01 Логопедія</p>
<p>Галузь знань</p>	<p>А Освіта</p>
<p>Рівень вищої освіти</p>	<p>перший (бакалаврський)</p>
<p>Статус освітнього компонента (ОК)</p>	<p>Освітній компонент професійної підготовки</p>
<p>Сторінка курсу в MOODLE:</p>	
<p>Консультації</p>	<p>Згідно графіку консультації, що розміщено на сайті кафедри логопедії та спеціальних методик. https://logo.kpnu.edu.ua/dokumentatsiia/hrafik-konsultatsij/</p>

ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ		
Міждисциплінарні зв'язки	«Пропедевтика мовленнєвих порушень», «Психологія осіб з порушеннями мовлення», «Логопедія».	
Мова викладання	українська	
Обсяг дисципліни		
Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	3	3
Семестр вивчення	4	5-6
Кількість кредитів ЄКТС	3,5	3,5
Загальний обсяг годин	105 год.	105 год.
Кількість годин навчальних занять	44 год.	14 год.
Лекційні заняття	20 год.	6 год.
Практичні заняття	12 год.	4 год.
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	12 год.	4 год.
Самостійна та індивідуальна робота	61 год.	91 год.
Форма підсумкового контролю	залік	залік
Анотація курсу	Програма курсу з «Диференційної логопедичної діагностики» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти відповідно до світових тенденцій та національного досвіду України. На сьогодні передбачено різні форми організації освіти і соціалізації дітей із порушеннями психічного, мовленнєвого, фізичного та (або) розумового розвитку в умовах загальноосвітніх установ для дітей із типовим розвитком (так зване інтегроване та інклюзивне навчання і виховання). Тому, сучасний педагог повинен мати знання про специфіку дітей з особливостями психофізичного розвитку, уміти організувати освітній процес з опорою на принципи корекції і компенсації порушення, уникнути помилок у визначенні шляхів і методів навчання і виховання дитини.	
Мета і завдання курсу	<p>Мета курсу: забезпечення засвоєння здобувачами вищої освіти знань теоретичних основ діагностування мовленнєвих порушень у дітей та впровадження в практику найбільш продуктивних методик.</p> <p>Основні завдання дисципліни:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засвоїти здобувачами вищої освіти теоретичних основ та принципів диференційованої діагностики для виявлення та проведення обстеження дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення. 2. Оволодіти знаннями та уміннями практичного застосування методики диференційованої діагностики мовленнєвих порушень разом із підготовкою практичного матеріалу для обстеження. <p>Оволодіти уміннями розробляти схеми обстеження, добирати</p>	

	завдання, виділяти якісні та кількісні параметри оцінок виконаних завдань для різних форм мовленнєвих порушень.
ФОРМАТ КУРСУ	
Форми та види проведення навчальних занять	Лекційні заняття, практичні заняття, лабораторні заняття, індивідуальні завдання, самостійна робота.
Методи та форми контролю	<u>Методи контролю</u> : опитування на практичних заняттях, участь в дискусіях, вирішення проблемних кейсів, тощо. <u>Форми контролю</u> : розробка презентацій, індивідуальних або групових проектів, підготовка реферативної доповіді, написання модульної контрольної роботи.
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Індивідуальні завдання	Виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань має на меті вироблення умінь, необхідних для вирішення професійних завдань. Порядок виконання: -ознайомитися з вимогами до індивідуального завдання; -ознайомитися зі змістом індивідуального завдання; -визначити, чи доводилося вам виконувати подібні завдання; -проаналізувати теоретичний матеріал, необхідний для виконання індивідуального завдання; -визначити питання, на які ви не можете дати відповіді самостійно, та зверніться з ними на консультації до викладача; -конкретизувати завдання, які ви маєте вирішити в ході виконання індивідуального завдання; -скласти розгорнутий план виконання завдання; -підібрати методи виконання завдання; -виконати індивідуальне завдання відповідно до плану; -проаналізувати, чи всі поставлені завдання ви виконали; -внести, при потребі, корективи до виконаного завдання. -оформити завдання відповідно до вимог; -здати завдання викладачу у зазначений термін.
Інтегральна компетентність (ІК) Загальні компетентності (ЗК) Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти загалом та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

	<p>ЗК –11 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.</p> <p>СК – 3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК – 8 Готовність до забезпечення діагностико-консультативної діяльності.</p> <p>СК 13 Здатність будувати гармонійні стосунки з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку і з особливими освітніми потребами, їх сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.</p> <p>СК – 16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК – 18 Здатність застосовувати сучасні ефективні логокорекційні технології у роботі з дітьми раннього віку.</p>
--	--

СХЕМА КУРСУ

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Зміст освітнього компоненту							
Тема 1. Особливості діагностичної роботи з категорією дітей дошкільного віку із мовленнєвими порушеннями.	10	4				5	1
Тема 2. Особливості діагностики мовленнєвих порушень у ранньому віці.	10	2	2			5	1
Тема 3. Діагностика порушень звуковимови (фонаційного оформлення висловлювання).	12	2	2		2	5	1
Тема 4. Діагностика порушень темпу мовлення, голосу.	12	2	2		2	5	1
Тема 5. Діагностика порушення структурно – семантичного оформлення висловлювання.	12	2	2		2	5	1
Тема 6. Диференційна діагностика загального недорозвинення мовлення (ЗНМ).	20	4	2		2	10	2
Тема 7. Діагностика порушень усного мовлення.	18	2	2		2	10	2
Тема 8. Діагностика психомоторного розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями.	11	2			2	5	2
Разом годин	105	20	12		12	50	11

Заочна форма							
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Зміст освітнього компоненту							
Тема 1. Особливості діагностичної роботи з категорією дітей дошкільного віку із мовленнєвими порушеннями.	8	2				5	1
Тема 2. Особливості діагностики мовленнєвих порушень у ранньому віці.	8	2				5	1
Тема 3. Діагностика порушень звуковимови (фонаційного оформлення висловлювання).	13		2			10	1
Тема 4. Діагностика порушень темпу мовлення, голосу.	14	2	2			10	2
Тема 5. Діагностика порушення структурно – семантичного оформлення висловлювання.	19				2	15	2
Тема 6. Диференційна діагностика загального недорозвинення мовлення (ЗНМ).	19				2	15	2
Тема 7. Діагностика порушень усного мовлення.	12					10	1
Тема 8. Діагностика психомоторного розвитку дітей із мовленнєвими порушеннями.	12					10	1
Разом годин	105	6	4		4	80	11

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН – 1 Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН –2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв’язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН – 4 Аргументувати, планувати та надавати послуги раннього втручання відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров’я дитини.

ПРН – 8 Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН – 17 Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

ПРН – 18 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

ПРН –20 Володіти методиками раннього корекційного супроводу дітей із групи ризику виникнення порушень мовлення.

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов’язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КІНУ

https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності <https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>

2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов’язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням:

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Форми оцінювання

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача, а також індивідуального завдання (виконання та захист тематичної роботи). Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі.

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

<https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTRng2ZVFjdnA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ>

Таблиця 1

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX		незадовільно	не зараховано
34 і менше	F			

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною системою.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях приймається рівним 12.

Поточний і модульний контроль (70 балів)			Сума
Змістовий модуль № 1 (70 балів)			100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	
70 балів	10 балів	20 балів	

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журнал академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять та має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4,5,6), достатнього (7,8,9) та високого рівня (10,11,12).

Написання модульних контрольних робіт, виконання завдань самостійної роботи та індивідуальних завдань обов'язкові. До їх виконання допускаються всі студенти. Невиконання МКР, самостійної та індивідуальної роботи оцінюється 0 балів.

Студенти, які за результатами виконання МКР, завдань самостійної та індивідуальної роботи отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, а також ті, що не з'явилися для їх виконання або не виконали їх завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

<p>Перелік орієнтовних питань до підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «діагноз», «диференціальна діагностика», її завдання. 2. Етапи діагностичного процесу, їх характеристика. 3. Особливості вікових періодів у розвитку дитини. Їх значення для діагностування. 4. Характеристика психомоторного розвитку дитини 5. 1-го року життя: <ol style="list-style-type: none"> а) від одного до трьох місяців; б) від трьох до шести місяців; в) від шести до дев'яти місяців; г) від дев'яти до дванадцяти місяців. 6. Обстеження функцій черепно-мозкових нервів, їх значення. 7. Обстеження вегетативних функцій, їх значення. 8. Обстеження вищих кіркових функцій, їх значення. 9. Обстеження фізіологічного дихання, його значення. 10. Обстеження дрібної моторики, її значення. 11. Обстеження артикуляційної моторики, її значення. 12. Обстеження сторін усного мовлення: <ol style="list-style-type: none"> а) звукової, б) фонематичної, в) лексичної, г) граматичної. 17. Диференціальна діагностика дислалії із дизартрією, ринолалією. 18. Диференціальна діагностика органічної дислалії та стертої форми дизартрії. 19. Диференціальна діагностика тахілалії із заїканням. 20. Диференціальна діагностика затримки мовленнєвого розвитку та загального недорозвитку мовлення. 21. Мовленнєва картка дитини, методика її заповнення. 22. Клінічні види ЗНМ. Загальна характеристика. 23. Комплексний підхід до подолання ЗНМ у дітей дошкільного віку. 24. Рання діагностика та профілактика ЗНМ. 25. Методика обстеження дітей із ЗНМ. 26. Зміст психолого-педагогічного обстеження дитини дошкільного віку з дизартрією. 27. Зміст та методика обстеження дитини з алалією. 28. Зміст та методика обстеження дитини із заїканням. 29. Зміст та методика обстеження дітей із дислалією. 30. Зміст та методика обстеження дітей із ринолалією. 31. Обстеження психомоторики на рівні А. 32. Обстеження психомоторики на рівні В. 33. Обстеження психомоторики на рівні С. 34. Обстеження психомоторики на рівні Д. 35. Характеристика рівнів побудови рухів за М.О. Бернштейном.
---	---

**Рекомендована література
(основна, допоміжна,
інтернет-ресурси)**

Основна

1. Белова О.Б. Діагностика та корекція агресії у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення. Монографія. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори 2006, 2017. 234 с.
<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8010/Bielova-O.B.-Praktykum-iz-osvitnoho-komponentu-Psykholohiia-osib-z-porushenniamy-movlennia.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Белова О.Б. Практикум із освітнього компоненту "Психологія осіб з порушеннями мовлення": навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2024. 42 с. [Електронне видання].
<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8010/Bielova-O.B.-Praktykum-iz-osvitnoho-komponentu-Psykholohiia-osib-z-porushenniamy-movlennia.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
Bielova O. Patterning types of aggressive behaviour of primary school children with speech disorders. SPECIAL EDUCATION. Vol 2, No 40 (2019). P. 201–236.
<http://socialwelfare.eu/index.php/SE>
3. Simko Alla, Viktor Hladush Oleksiy Havrilov, Viera Šilonová. Level-balanced psychomotor support program for preschool children with Intellectual Disabilities LIFE SPAN AND DISABILITY Psychology, Social issues, Education, Rehabilitation, Habilitation. An Interdisciplinary Journal. Vol. XXIV. n. 1. January-June 2021. P. 113–131.
[URL:http://www.lifespanjournal.it/client/abstract/ENG376_5.%20Hladush.pdf](http://www.lifespanjournal.it/client/abstract/ENG376_5.%20Hladush.pdf)
4. Сімко А.В. Особливості розвитку психомоторної активності дітей. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: вип.9, у 2 т. / за ред. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2017. Т.2. 310 с. С. 205-215.
[http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=apko_2017_9\(2\)_22](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=apko_2017_9(2)_22)

Додаткова

1. Гаврилова Н.С. Логопедія: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2018. 188 с. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Монографія. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с.
<http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6637/Havrylova-N.S.-Porushennia-fonetychnoho-boku-movlennia-u-ditei.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Крутій К. Л. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Запоріжжя : ЛПІС-ЛТД, 2005. 208 с.
<https://ru.scribd.com/document/732063850/Діагностика-Мовленнєвого-Розвитку-Дітей-Дошкільного-Віку-Крутій-К-Л>
3. Спеціальна психологія. У питаннях і відповідях: навчальний посібник / укл. О. В. Чепка Умань : ВПЦ «Візаві», 2016 104 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/6016/1/Спеціальн>

	<p>a%20психологія.pdf</p> <p>4. Bielova O. Patterning types of aggressive behaviour of primary school children with speech disorders. <i>SPECIAL EDUCATION</i>, 2019. 2(40). P.201–236. https://doi.org/10.21277/se.v2i40.493 (Scopus)</p> <p>5. Bielova O, Konopliasta S. Description of kinesthetic and kinetic motor praxis in older preschool children with logopathology. <i>Pedagogy of Physical Culture and Sports</i>, 2023. 27(5):386–395. https://doi.org/10.15561/26649837.2023.0505 (Scopus, Web of Science).</p> <p>6. Bielova O. Neuromotor functionality of speech readiness for school in older preschool children with logopathology. <i>Life Span and Disability XXIV</i>. 2023. vol.26, issue 2. P. 165-196. (www.lifespanjournal.it) https://lifespanjournal.oasi.en.it/client/abstract/ENG402_1.%20Bielova.pdf(Scopus)</p>
	<p style="text-align: center;">Інтернет-ресурси:</p> <p>1. Диференціальна діагностика мовленнєвих порушень. https://vseosvita.ua/library/diferencialna-diagnostika-movlennevih-porusen-193467.html</p> <p>2. Диференціальна діагностика форм заїкання https://www.scribd.com/document/773983248/Диференціальна-діагностика-форм-заїкання</p> <p>3. Диференціальна діагностика ЗНМ від затримки мовленнєвого розвитку https://doshkilla.blogspot.com/2016/04/blog-post_81.html</p> <p>4. Бібліотека ім. В.І.Вернадського http://www.nbuu.gov.ua</p> <p>5. Бібліотека К-ПНУ імені Івана Огієнка https://library.kpnu.edu.ua/ Репозитарій ElarK-PNU: головна сторінка</p>